
Autisme Spectrum Stoornis

Mensen met autisme verwerken alle informatie die ze krijgen in hun hersenen op een andere manier dan mensen zonder autisme. Hierdoor hebben ze vaak problemen met sociale contacten, communiceren en flexibiliteit.

- [Wat is autisme spectrum stoornis?](#)
- [Behandeling bij GGZ NHN](#)
- [Meer informatie](#)

Autisme is een complexe stoornis. Meestal kun je aan de buitenkant niet zien dat iemand autisme heeft. Wel kun je na korte of langere tijd merken dat iemand zich anders gedraagt. Je kunt het aan een aantal kenmerken herkennen. Het kan zijn dat iemand heel stil is of juist heel luid praat. Of dat iemand een hobby heeft waarover hij of zij maar niet raakt uitgepraat, in paniek raakt bij kleine veranderingen of bijvoorbeeld geen oogcontact maakt. Mensen zien dus gedrag dat anders is dan ze gewend zijn, maar weten niet waar het vandaan komt. Autisme kent veel verschillende uitingsvormen, daarom gebruiken we ook wel de term autismspectrumstoornis (ASS). Op plekken in deze tekst waar het woord autisme gebruikt wordt, bedoelen we deze brede betekenis.

Wat is autisme?

Autisme is een stoornis in de informatieverwerking van de hersenen. Mensen met ASS nemen op een andere, meer gefragmenteerde wijze, hun omgeving waar. Informatie die via de zintuigen binnenkomt (zien, ruiken, voelen, horen, proeven), wordt bij mensen met ASS anders verwerkt. Zij hebben moeite om de details die zij waarnemen, te verwerken tot een samenhangend geheel. Autisme is een pervasieve ontwikkelingsstoornis. Met het begrip pervasief wordt aangegeven dat de problemen diep doordringen in verschillende ontwikkelingsgebieden (taal, motoriek, verwerken van prikkels, inlevingsvermogen). Het is een stoornis die mensen al vanaf hun geboorte hebben en die in hoge mate erfelijk wordt bepaald.

Hoofdkenmerken van autisme

Autisme uit zich in gedrag en kent een aantal hoofdkenmerken. De voornaamste zijn:

1. Beperking in de sociale interactie

Mensen met ASS hebben meestal moeite met contacten met anderen, dit kan komen doordat zij zich moeilijk in kunnen leven in de gedachtewereld en de bedoelingen van een ander.

2. Beperkingen in de communicatie

Mensen met ASS nemen informatie vaak letterlijk, waardoor gezegdes en ironie vaak niet goed worden begrepen. Ook het begrijpen van gebaren, lichaamstaal en gezichtsexpressie is moeilijk. Hierdoor ontstaat vaak miscommunicatie en conflicten met anderen.

3. Beperkingen in voorstellingsvermogen

Het voorstellingsvermogen is niet goed ontwikkeld bij mensen met autisme. Hierdoor hebben zij moeite om zich een voorstelling te maken van toekomstige situaties.

4. Weerstand tegen veranderingen en verminderde flexibiliteit

Omgaan met veranderingen is vaak lastig voor mensen met ASS. Hierdoor kunnen ze negatief reageren op veranderingen of onverwachte gebeurtenissen. Iemand met autisme vindt een voorspelbaar verloop van de dag hierdoor meestal prettig. Veel mensen met ASS hebben vaste routines en patronen in hun leven. Verstoring hiervan kan veel stress opleveren.

5. Opvallend beperkte interesses

Vaak richten mensen met ASS zich meer op details en hebben ze een opvallend beperkt repertoire van interesses en activiteiten. Met deze interesses kunnen ze zeer intensief bezig zijn en moeite hebben om dit te stoppen.

6. Overgevoeligheid voor zintuiglijke prikkels

Veel mensen met ASS zijn over- of ondergevoelig voor bepaalde prikkels. Zo komt overgevoeligheid voor geluid, licht, aanraking, textuur van eten of geur regelmatig voor, net als ondergevoeligheid voor pijnprikkels.

De diagnose autismspectrumstoornis

Eerder werd autisme ingedeeld in drie verschillende vormen: autistische stoornis, stoornis van Asperger en pervasieve ontwikkelingsstoornis niet anderszins omschreven (PDD-NOS). Inmiddels is er gekozen voor een overkoepelende aanduiding: autismspectrumstoornis. De term spectrum geeft hierbij aan dat er diversiteit is in de manier waarop het autisme zich uit.

De nieuwe indeling (DSM-5) onderscheidt twee hoofddomeinen:

- de sociale communicatie;
- de aanwezigheid van beperkt, repetitief gedrag.

Hieronder vallen zeven criteria. In de DSM-5 zijn de criteria van de vertraging in de taalontwikkeling en het fantasiespel nagenoeg tot geheel verdwenen. Andere criteria zijn samengevoegd of anders beschreven. Daarnaast is er een nieuw criterium toegevoegd: de aanwezigheid van sensorische over-, of ondergevoeligheid. Om een diagnose ASS te krijgen dient de cliënt te voldoen aan alle drie criteria van de sociale communicatie en aan twee van de vier criteria bij het beperkte, repetitieve gedrag. In de DSM-5 wordt ook de ernst van de kenmerken van ASS benoemd. De ernst is verdeeld in drie maten: licht, matig en ernstig. De behandeling kan aansluiten op die kenmerken die voor iemand de meeste last veroorzaken in het dagelijks leven.

Behandeling van mensen met een autismspectrumstoornis

GGZ NHN is gespecialiseerd in het behandelen van mensen met een diagnose autisme of een vermoeden daarvan en een normale tot hoge begaafdheid. Een autismspectrumstoornis (hierna ASS) is een aangeboren hersenstoornis. Mensen met deze stoornis hebben moeite met de verwerking van (sociale) informatie en prikkels.

Medewerkers streven naar het bieden van de best mogelijke zorg die past bij de hulpvragen die er zijn. Wij werken samen met andere partners die actief zijn in autismehulpverlening.

Doelgroep

De behandeling is bedoeld voor volwassenen en jongeren vanaf 18 jaar in de regio Noord-Holland met een diagnose binnen het autismspectrum of een vermoeden daarvan en een normale tot hoge begaafdheid (IQ van 80 of hoger).

Vaak spelen dan ook andere psychiatrische of maatschappelijke problemen een rol zoals angst, depressie, psychotische verschijnselen en problemen op het gebied van wonen en werk. Geregeld wordt er samengewerkt met andere organisatieonderdelen van GGZ NHN en/of ketenpartners in de regio.

Behandel mogelijkheden

Diagnostiek, advies en consultatie

Ambulante behandeling (aan huis of op één van onze locaties)

Deze behandeling wordt geboden door sociaal psychiatrisch verpleegkundigen en casemanagers. Daarnaast is een psychiater en een psycholoog beschikbaar. De volgende behandel mogelijkheden worden aangeboden:

- psycho-educatiegroepen voor cliënten, familie en/of naastbetrokkenen;
- maatschappelijk herstel;
- internettherapie;
- cognitieve gedragstherapie (CGT);
- zelfredzaamheidstraining;
- traumabehandeling;
- ondersteuning bij het vinden van dagbesteding en werk;
- medicamenteuze behandeling.

Klinische behandeling

De kliniek autisme biedt een behandelplek aan mensen met ASS die zich nog niet zelfstandig maatschappelijk staande kunnen houden en voor wie ambulante behandeling niet toereikend is. In de kliniek wordt zelfredzaamheidstraining en behandeling gecombineerd met het verbeteren van functioneren op alle levensterreinen, zoals wonen, werken en vrijetijdsbesteding. Er is een actief beleid bij het helpen vinden en behouden van een zinvolle dagbesteding, zo mogelijk toewerkend naar betaald werk. De kliniek autisme bestaat uit een trainingscentrum en een woonwerkvoorziening.

Het team

Bij GGZ NHN werken wij met multidisciplinaire GGZ teams. Dit betekent dat hulpverleners vanuit verschillende vakgebieden samenwerken. Zo ontstaat de noodzakelijke samenhang in activiteiten. Disciplines vertegenwoordigd zijn: klinisch psycholoog, (GZ-)psycholoog, psychiater, (sociaal psychiatrisch) verpleegkundige, casemanager, ervaringsdeskundige, agogisch medewerker, trajectbegeleider en IPS-er (de twee laatst genoemde disciplines richten zich op het vinden van dagbesteding en/of werk).

Locaties

In overleg met uw hulpverlener kunt u een afspraak maken op één van deze locaties: Heiloo, Alkmaar, Schagen, Den Helder en Hoorn.

Informatie

Voor meer informatie over autismehulpverlening in de regio Noord-Holland Noord: www.autismenhn.nl

Wilt u meer weten over autisme spectrum stoornis?

Dan kunt u terecht op de [website van de Nederlandse vereniging voor psychiatrie](#). Hier leest u meer informatie over autisme spectrum stoornis: oorzaken, symptomen, behandeling, tips etc.

- [Cliënten](#)
    - [Hulp bij crisis](#)
    - [Psychische stoornissen](#)
      - [ADHD](#)
      - [Angststoornis](#)
      - [Autisme Spectrum Stoornis](#)
      - [Bipolaire stoornis](#)
      - [Borderline persoonlijkheidsstoornis](#)
      - [Depressie](#)
      - [Dwangstoornis](#)
      - [Eetstoornissen](#)
      - [Onverklaarde lichamelijke klachten](#)
      - [Paniekstoornis](#)
      - [Persoonlijkheidsstoornis](#)
      - [Posttraumatische stress-stoornis](#)
      - [Psychotische stoornis](#)
      - [Schizofrenie](#)
      - [Sociale fobie](#)
    - [Informatiebijeenkomsten](#)
    - [Hoe regel ik hulp?](#)
    - [Aangemeld, en dan](#)
    - [Wachttijden](#)
    - [Online zelfhulp](#)
    - [Cliëntwaardering](#)
    - [Cliënten en Familie Medezeggenschapsraad \(CFM-raad\)](#)
    - [Veelgestelde vragen](#)
-